

Karolkowa

Dzielnice: Wola

Osiedla: Mirów

Atrybuty: Nazwy pochodzące od wyrazów pospolitych

Rok utworzenia nazwy: 1784

Opis

Właścicielem tych terenów był Karol Schulz (1752-1796) - bankier i przemysłowiec warszawski, zięć Piotra Fergussona Teppera, znanego w stolicy finansisty. W skład jego dość okazałego majątku wchodziły m.in. zakupione po 1780 roku dobra Wielka Wola oraz Czyste, gdzie pobudował liczne domy mieszkalne, browar, gorzelnię, garbarnię oraz fabrykę prochu. Wybrukował tam większość ulic, poprowadziwszy uprzednio całą sieć kanałów ściekowych. Sam zamieszkał w okazałym pałacyku projektu zapewne Szymona Bogumiła Zuga znajdującym się na terenach dzisiejszego Szpitala Wolskiego. Miejscowej parafii ewangelicko-augsburskiej bezpłatnie ofiarował znaczny teren z przeznaczeniem pod cmentarz.

Spoczywa:

Cmentarz Ewangelicko-Augsburski (luterański), aleja 4, miejsce 26.

Do 1954.04.12 taką samą nazwę nosiła dzisiejsza ul. Ziarnista.

Ciekawostki

Powstała w latach 80 XVIII w. pośród bagien i glinianek. Wraz z obecną ul. Szczęśliwicką była najwygodniejszym traktem wiodącym do wsi Szczęśliwice oraz Rakowiec, tworząc granicę między Warszawą a wsią Wola Wielka (pozostała nią do momentu włączenia jej w granice Warszawy w 1916 roku). Do 1870 nazywała się Karolowa Wola, potem Karolinów, wreszcie w 1870 roku została przekształcona na dzisiejszą. Wraz z 3 browarami, cegielnią, młynem i kilkoma domami tworzyła wieś zwaną Karolowa Wola lub Karolinowo. Na pocz. XIX w. ulicę dociągnięto aż do Gęsiej (Anielewicza). W 1859 powstała tu fabryka maszyn rolniczych, a od 1870 ulica nosi dzisiejszą nazwę. Pod koniec XIX w. ulicę zabudowano kamienicami. W 1944 roku większość zabudowy została zniszczona.

Stan obecny:

róg ul. Szarych Szeregów: kapliczka.

Nr 5: W 1919 mieściła się tu jednoklasowa szkoła podstawowa dla dzieci z Woli.

Nr 22\24: Polfa Warszawa. W 1824 powstał Instytut Wód Mineralnych Sztucznych, będący poprzednikiem Polfy. Mieściła się tu apteka mgr Henryka Klawe. Założona w 1860 roku, swą pierwszą siedzibę miała na pl. Trzech Krzyży, ale w 1920 przeniesiono ją tu i jego syn, Stanisław, uruchomił tu fabrykę leków pod nazwą Towarzystwo Przemysłu Chemiczno-Farmaceutycznego. Produkowano tu ponad 420 rodzajów leków, komponenty, zastrzyki. W 1948 zakłady zostały upaństwowione pod nazwą Warszawskie Zakłady Farmaceutyczne, ale w 2003 stał się spółką akcyjną. Od 1973 zakład nosi obecną nazwę.

Metalowy krzyż. Stanął tu w 1922, ufundowany przez biedną ludność okoliczną na pamiątkę odzyskania niepodległości przez Polskę.

Nr 30\36: Hala fabryki Phillipsa. Hala powstała przed wojną w 1908 dla Fabryki Lamp Żarowych CYRKON. W 1922 teren wykupiła polsko-holenderska Fabryka Lamp Elektrycznych budując tu nowe budynki, od 1928 nosząca nazwę Polskich Zakładów Philips. Do 1939 produkowano tu żarówki, termosy i radia, montowane z holenderskich części. W czasie okupacji hitlerowskiej Niemcy produkowali tu aparaturę dla U-Bootów. W lipcu 1943 grupa GL zdobyła broń napadając na wartownię, a 17.04.1944 Czwartacy ZWM rozbroili wartowników, również przejmując broń. Po upadku powstania fabryka została zniszczona, maszyny wywieziono do Austrii, a hale spalono. 27.02.1947 podpisano umowę z Philipsem na dostawę i produkcję urządzeń oraz na przeszkolenie pracowników. 09.12.1948 zakład połączono z Państwową Fabryką Lamp Radiowych Dzierżoniów pod nazwą Zakłady Wytwórcze Lamp Elektrycznych. W 1949-53 powstał 10-piętrowy budynek i przeniesiono tam produkcję trzonek, drutów wolframowych i molibdenowych do lamp oświetleniowych i elektronowych oraz lamp nadawczych. Od 1951 fabryka nosiła imię Róży Luksemburg. Zakłady przodowały w produkcji i wymyślaniu sprzętu elektrycznego. W 1991 nastąpiła prywatyzacja zakładu, rozbito go na 3 spółki, a część terenu sprzedano. W 1994 zakład nabył Universal i zaczął przebudowywać obiekt do celów bankowo-usługowy, jednak prace przerwano ze względu na zbyt duże stężenie rtęci. Od tamtej pory zabudowania niszczały, grano tu w paintball. W 2011 zaczęto wyburzanie kompleksu. Ma tutaj powstać Karolkowa Business Park - deweloper ABLON Group zostawi hale. Projekt połączy się wolską tradycję z wolską nowoczesnością, czyli zabudowania starej fabrycznej Woli ze szklanymi domami centrum biznesowego, jakim się ostatnio staje ta część miasta.

Na ścianie hali jeszcze jakiś czas temu znajdowała się przyścienna, oszklona kapliczka (cała niebieska) z białą figurą Matki Boskiej.

Nr 32: Zakłady Wytwórcze Lamp Elektrycznych im. Róży Luksemburg.

Nr 37\39: Odlewnia Ambroźewicza. Fabryka i zabudowania powstały w 1912. Produkowano tu odlewy budowlane, kwasoodporne i ogniotrwałe, koła zębate, ruszty kotłowe i parowozowe. Dziś mieści się tu klub Space.

Nr 49: Kościół Redemptorystów św. Klemensa Dworzaka. Budynek powstał w latach 1931-3 wg planów Stanisława Marzyńskiego na miejscu olbrzymiego browaru. Kardynał Kakowski poświęcił kamień węgielny 28.08.1932, a 29.10.1933 świątynię konsekrowano. 06.08.1944 hitlerowcy rozstrzelali tu 33 osoby i spalili kościół. Po odbudowie wyposażenie zostało skompletowane od nowa; można zobaczyć wewnątrz dzieła Aleksandry Przezorskiej, Marii Hiszpańskiej-Neuman, Zofii Kamieńskiej-Trzcńskiej i Teresy Chromy. W 1982 przeniesiono tu prochy o. Bernarda Łubieńskiego z cmentarza Wolskiego. Był on działaczem na rzecz społeczeństwa wolskiego przy parafii św.

Klemensa.

Klasztor Redemptorystów. Powstał w 1927 wg proj. Stefana Szyllera dla sprowadzonych w 1787 do Warszawy redemptorystów, którzy powrócili z carskiego wygnania w 1905.

Bloki osiedla Młynów. Powstały w 1948-66 wg proj. Michała Przerwy-Tetmajera, Haliny i Tadeusza Kowalskich i Zbigniewa Waclawka. Między Wolską a Mireckiego.

Nr 53a: Schronisko Młodzieżowe.

Nr 56: Szkoła Podstawowa Specjalna nr 147. Do połowy lat 70-tych mieściła się tu Szkoła Podstawowa Nr 8 im. Bolesława Prusa. Budynek ten jest z lat 30-tych.

~ Nr 57: Zakłady Maszyn Budowlanych im. Waryńskiego. Zabudowę fabryki zburzono w 2007 roku.

Nr 63: Blok osiedla Młynów. Jedną z jego lokatorek była Magdalena Samozwaniec wł. Magdalena z Kossaków Starzewska-Niewidowska (1894-1972) - pisarka, satyryczka. Pochodziła ze znanej krakowskiej rodziny malarzy, była siostrą Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej i stryjeczną siostrą pisarki Zofii Kossak-Szczuckiej. W swym rodobku miała kilkadziesiąt publikacji, z których najpopularniejsze to niewątpliwie "Maria i magdalena", "Zalotnica niebieska", "Na ustach grzechu", "Młodość nie radość", "Komu dziecko, komu?", "Błękitna krew", "Krystyna i chłopcy", "Moja wojna trzydziestoletnia", "Piękna pani i brzydki pan".

Nr 64: Przed wojną mieściła się tu Miejska Szkoła nr 8.

~ Nr 77: Żłobek i przedszkole gminy ewangelicko-augsburskiej. Powstał na miejscu zbudowanego w 1905 Domu Sierot dla 90 dzieci, których uczono rzemiosła, ogrodnictwa i zajęć domowych. Obok mieściło się boisko i ogród. Dom zniszczono w czasie powstania.

Nr 96: Kamienica. Na pocz. XX w. prowadził tu skład wyrobów żelaznych kupiec Michał Załęski, prywatnie mąż siostry pisarza Władysława Stanisława Reymonta. W okresie międzywojennym Załęscy przekształcili firmę w spółkę KAPEKA Krajowy Przemysł Karoserii. W czasie okupacji Niemcy umieścili tu zakład Telefunkena.

Dom sierot.

Dom Opieki dla Upośledzonych Umysłowo.

Podziękowania dla p. M. Chyczewskiej za liczne uzupełnienia.

Data nadania nazwy: poświędzona w 1870 roku, chociaż w wersji "Karolowa" istniała od ok. 1784